

НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ
Кафедра загальної і медичної психології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи
професор О.М. Власенко
« 4 » вересня 2024р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КІБЕРПСИХОЛОГІЯ ТА ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ
ТЕХНОЛОГІЇ В МЕДИЧНІЙ ПРАКТИЦІ»

Освітній рівень	<u>другий (магістерський) рівень</u>
Галузь знань	<u>22 «Охорона здоров'я»</u>
Спеціальність	<u>225 «Медична психологія»</u>
Освітня програма	Медична психологія

Робоча програма навчальної дисципліни «Кіберпсихологія та інформаційно-комунікаційні технології в медичній практиці» укладена для підготовки фахівців галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 225 «Медична психологія» II курсу Навчально-наукового інституту психічного здоров'я.

Розробники: Прудка Л.М. викладач кафедри загальної і медичної психології НМУ імені О.О. Богомольця, кандидат педагогічних наук

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри загальної і медичної психології
Протокол від «13» червня 2024 року №22

Завідувач кафедри, професор _____ Матяш М.М.

Робочу програму схвалено на засіданні Циклової методичної комісії з медико-психологічних дисциплін
Протокол від «15» _____ 2024 року № 6

Голова циклової методичної комісії,
професор _____ Омелянович В.Ю.

Перезатверджено:

На 20__/20__ н.р. _____ «__» _____ 20__ р. протокол №__
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ «__» _____ 20__ р. протокол №__
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ «__» _____ 20__ р. протокол №__
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ «__» _____ 20__ р. протокол №__
(підпис) (ПІБ)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів – 3 кредити	Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»	Вибіркова
Модуль – 1	Спеціальність: 225 «Медична психологія»	Рік підготовки: 2
Змістовних модулів – 1		Семестр: 3 або 4
Індивідуальне науково-дослідне завдання в тексті РП		Лекції: 10 годин
Загальна кількість годин - 90		Практичні заняття: 20 години
Тижневих годин: аудиторних – 3; самостійна робота студента – 6	Освітньо-кваліфікаційний рівень: другий (магістерський) рівень	Самостійна робота: 60 годин
		Вид контролю: диференційований залік

2. МЕТА, ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Основна мета навчальної дисципліни «Кіберпсихологія та інформаційно-комунікаційні технології в медичній практиці» полягає у формуванні у студентів інтегрованої системи знань, що відображає основні психологічні принципи міжособистісної взаємодії у віртуальних середовищах. Програма навчальної дисципліни спрямована на ознайомлення з соціально-психологічними і культурними аспектами кіберпростору. Це включає засвоєння теоретичних підходів та практичних навичок використання інформаційно-комунікаційних технологій, що є важливим для ефективної наукової, організаційної, методичної та практичної діяльності в області медичної психології. Курс також передбачає розширення уявлень про потенціал віртуального простору для професійної самореалізації медичних психологів, а також розвиток толерантного ставлення до цифрових технологій і формування професійних комунікативних компетенцій, необхідних для взаємодії в кіберпросторі.

Основними завданнями вивчення дисципліни є: навчити майбутніх медичних психологів обґрунтовувати актуальність обраного дослідження, визначати об'єкт і предмет віртуального простору, аналізувати цифрові ресурси та інформаційні технології; формувати у студентів наукові уявлення про психологію віртуального простору, принципи та напрямки дослідження; створення у студентів цілісне уявлення про цифрові системи, їх роль, функції в сучасному віртуальному просторі; дослідити культуру в функціонуванні віртуального простору; узагальнення досягнення сучасних досліджень в області психології віртуального простору тощо.

Здатність продемонструвати: володіння понятійним апаратом: віртуальний простір, віртуал, віртуальна реальність, віртуальна адикція, віртуальна особистість, віртуальні технології тощо; розв'язання типових та складних задач й проблем у певній галузі професійної діяльності або у процесі дистанційної освіти, що передбачає проведення досліджень або здійснення інновацій; продемонструвати знання та навички критичної оцінки результатів експериментальних досліджень з точки зору різних підходів до віртуального існування особистості; самостійно моделювати практичні задачі лікаря-

психолога, пов'язані із віртуальною діяльністю людини, та знаходити шляхи їх подолання; використовувати набуті теоретичні знання з психології віртуального простору у науковій та практичній медико - психологічній діяльності медичного психолога.

Володіти навичками: працювати з сучасними інформаційними ресурсами та технологіями, володіти методами пошуку, аналізу, узагальнення, систематизації інформації з різних джерел; застосовувати методи та прийоми ефективного віртуального спілкування; виявляти та досліджувати патогенні ефекти віртуального простору (адикцію, відхід у віртуальність, комп'ютерну та ігрову залежність, залежність від соціальних мереж тощо); володіти правилами віртуального етикету, нормами поведінки у віртуальному середовищі; ефективно використовувати віртуальну соціальну взаємодію з іншими людьми та знати аспекти власної віртуальної особистості; організовувати власну практичну діяльність засобами віртуальної реальності з урахуванням можливих ризиків; здійснювати цілепокладання особистісного саморозвитку та практично реалізовувати його віртуальні засоби; застосовувати знання, навички та уміння для аналізу конкретних проявів психіки людини; аналізувати різноманітні явища та процеси, детерміновані віртуальним простором.

Самостійно вирішувати: завдання, пов'язані з пошуком інформації з різних джерел, для вирішення професійних завдань; використовувати інформаційно- комунікаційні технології для редагування, збереження та перетворення текстової, числової, графічної, звукової та відео інформації для професійного становлення; реалізовувати сучасні методики й цифрові технології для навчання та виконання навчальної програми; вирішувати практичні задачі, пов'язані з професійним самовдосконаленням. Використовувати та застосовувати на практиці отримані теоретичні знання із загальної, вікової, експериментальної психології, психодіагностики, психології особистості та диференційної психології.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна. Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти України другий (магістерський) рівень вищої освіти забезпечує набуття студентами наступних компетентностей:

Загальні:

ЗК 1. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професії.

ЗК 3. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 6 Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і професійних обов'язків.

ЗК 12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні:

СК1. Здатність до збирання та критично опрацювання, аналізу та узагальнення медичної та психологічної інформації з різних джерел.

СК 2. Здатність до узагальнення інформації щодо суб'єктивних і об'єктивних проявів психологічних проблем, субклінічних хворобливих станів та захворювань.

СК 7. Здатність до визначення обсягу, порядку та характеру заходів надання психологічної допомоги, з урахуванням вікових, гендерних, культуральних, особистісних та інших індивідуальних особливостей пацієнтів.

СК 10. Здатність до надання психологічної допомоги особам різного віку, неспроможним справитися з несприятливими умовами, що склалися в їхньому житті, зокрема тим, хто отримав психологічну травму внаслідок війни.

СК 11. Здатність до діагностування невідкладних станів, визначення тактики і надання екстреної та невідкладної медичної допомоги.

СК 13. Здатність до проведення експертної оцінки психологічного стану людини та експертизи працездатності.

Результати навчання з дисципліни:

ПРН 1 Обирати та застосовувати надійний діагностичний та психодіагностичний інструментарій.

ПРН 3. Визначати попередній клінічний/психологічний/патопсихологічний діагноз, функціональний стан, здійснювати диференційну діагностику у відповідності до сучасних класифікаторів захворювань.

ПРН 10 Відшукувати необхідну інформацію у професійній та науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію, застосовувати її для вдосконалення професійної практики.

ПРН 15 Приймати ефективні рішення, у тому числі, в умовах невизначеності.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Кіберпсихологія та інформаційно-комунікаційні технології в медичній практиці.

Змістовний модуль 1. Теоретичні засади кіберпсихології та інформаційно-комунікаційних технологій в медичній практиці

Конкретні цілі модуля: володіння понятійним апаратом: віртуальний простір, віртуал, віртуальна реальність, віртуальна адикція, віртуальна особистість, віртуальні технології тощо; засвоєння теоретичних знань та практичних умінь і навичок в галузі інформаційно-комунікативних технологій, що дозволить ефективно використовувати сучасні цифрові ресурси та інформаційні технології у науковій, організаційній, методичній та практичній діяльності медичного психолога; формування у студентів системи знань про суть психологічних засад міжособистісної взаємодії у віртуальному середовищі, ознайомлення студентів з соціально-психологічним та культурними феноменами кіберпростору; розширення уявлень про можливості практичного застосування віртуального простору у професійній самореалізації лікаря-психолога; формування толерантного ставлення до віртуального простору, набуття комунікативних та професійних компетентностей віртуальної соціальної взаємодії тощо.

Тема 1. Основи кіберпсихології у медичній практиці. Кіберпсихологія у контексті медичної практики і основні завдання, які вона перед собою ставить. Ключові терміни та поняття у кіберпсихології. Історичні передумови сприяли формуванню кіберпсихології як наукової дисципліни. Наукові дисципліни, які мають взаємовплив із кіберпсихологією, і як вони взаємодіють. Культурно-історична теорія Л.С. Виготського, яка застосовується у контексті віртуальної психології. Метафори О.О. Ухтомського можна використовувати для опису віртуальної реальності. Ключові зарубіжні та вітчизняні наукові дослідження, які сформувавши розвиток кіберпсихології. Сучасний віртуальний простір, що впливає на розвиток та методологію кіберпсихології.

Тема 2. Методи дослідження у кіберпсихології. Класифікація методів кіберпсихології. Характеристика загальних методів наукового дослідження. Характеристика спеціальних методів наукового дослідження. Аналітичні спостереження та експертні заключення. Побудова експерименту та етапи його реалізації. Види експерименту. Основні вимоги та умови використання тестів як засобів дослідження. Застосування контент-аналізу як кількісно-якісного методу аналізу текстів в Інтернеті. Психологічний аналіз методом контент-аналізу реклами в інтернет-мережі, мультфільмів, кінофільмів тощо.

Тема 3. Інформаційно-психологічна та кібербезпека. Кібербезпека. Система кібербезпеки України. Правове регулювання. Інформаційно-психологічна та віртуальна безпека. Кібербезпека та захист ресурсів (інформація, комп'ютери, сервери, підприємства, приватні особи). Захист даних на етапі їх обміну та збереження (контроль доступу, навчання, аудит та оцінка ризиків, тестування, управління та безпека авторизації). Уразливі сфери діяльності (авіація, захист комп'ютера). Атаки уразливості (чорний хід (бекдор), DoS-атака, атаки безпосереднього доступу). Превентивні методи захисту. Безпека і проектування систем. Безпека користувача. Захист та самозахист особистості у віртуальному просторі. Психологічні аспекти побудови безпечних віртуальних систем.

Тема 4 Еволюція засобів людино-комп'ютерної взаємодії. Поняття людино-комп'ютерної взаємодії. Human-computer interaction (HCI) у зарубіжних та вітчизняних дослідженнях. Основні підходи та теорії людино-комп'ютерної взаємодії. Еволюція засобів людино-комп'ютерної взаємодії. Основні засоби людино-комп'ютерної взаємодії: машинні коди, мова програмування, вербальна комунікація, розпізнавання мовлення, розпізнавання письма, розпізнавання жестів та міміки, доповнена реальність, віртуальна реальність. Перспективи залучення всіх органів почуттів до взаємодії з кіберпростором. Теорії Р. Барта, Ж. Бодріяра, Ж. Дельоза і Ф. Гваттарі, Ю. Лотмана, Д. Рашкоффа, М. МакЛюена. Зрушення в психіці сучасної людини: сприйняття простору (М.Маклюен, Е. Боданіс, Е.Тоффлер), часу (Т. Еріксон), техніки («побутова медіатехніки», посткомп'ютерні пристрої, соціальні роботи та ін.). Поняття штучного інтелекту. Психологічні особливості взаємодії людини з штучним інтелектом. Перспективи та наслідки заміни людини штучним інтелектом у різних сферах життя.

Тема 5. Психологія сприйняття інформації у кіберпросторі. Особливості залучення пізнавальних процесів відчуття, сприйняття, мислення, уваги, пам'яті, уяви до сприймання, переробки та збереження інформації. Поняття інформаційного суспільства та інформаційного простору. Характер розповсюдження та споживання інформації в інтернеті. Психологія сприйняття інформації в віртуальному просторі: мультимедійність, гіпертекстовість, читання «по діагоналі». Психологія інтернет-пошуку (SEO). Інформаційна залежність як ознака сучасного суспільства. Поняття інформаційного голоду. Психологічні особливості сприйняття інформації в віртуальному просторі.

Тема 6. Соціалізація особистості у кіберпросторі. Місце особистості у віртуальному просторі. Психологічні особливості віртуальної особистості. Вплив інформаційно-комп'ютерних технологій на формування особистості (Гі Дебор, Е.Гідденсом, Н.Луман, Ф.Уебстер). Час віртуального життя особистості. Темпоральні виміри віртуальності. Самоідентифікація особистості у віртуальному просторі. Вплив віртуального простору на когнитивний розвиток особистості. Свідомість та діяльність особистості у віртуальному просторі. Вплив реклами на свідомість особистості. Формування адекватного ставлення особистості до рекламних меседжів. Засади захисту та самозахисту особистості у мережі. Соціально-психологічні особливості віртуального простору. Віртуальний простір як агент соціалізації. Соціалізація особистості в соціальних мережах. Дослідження соціалізації особистості в віртуальному просторі в зарубіжній та вітчизняній науці. Теорія поколінь Вільяма Штрауса и Ніла Хоува. Покоління традиціоналістів, покоління бейб-бумерів, покоління X, Y, Z. Характеристика соціалізації в віртуальному просторі різних поколінь. Цифрове покоління, як покоління, що від народження стикається з цифровими технологіями. Соціалізація підлітків та юнацтва в умовах агресивного віртуального середовища (медіа-насильство, сексуалізація, агресивний шум). Особливості соціалізації в віртуальному просторі людей старшого та похилого віку.

Тема 7. Психологія спілкування у кіберпросторі. Психологічні аспекти віртуального спілкування. Соціальні мережі як провідний вид віртуального спілкування особистості. Вплив віртуального спілкування в соціальних мережах на розвиток особистості. Віртуальна взаємодія. Психічний вплив групової віртуальної взаємодії на особистість. Віртуальна реальність як психологічна проблема. Психологічні основи Інтернет-комунікації.

Психологія комунікації у віртуальному просторі в дослідженнях О.П. Белинської, С.В. Бондаренко, О.Є. Войскунського, Ю.А. Данько, О.В. Камінської. Віртуальна комунікація: вербальні і невербальні засоби. Види ефектів масової комунікації. Типологія ефектів масової комунікації за Б. Грушиним.

Тема 8. Кіберкультура віртуального простору. Кіберпростір як культурне явище. Поняття: електронна культура, кіберкультура, інтернет-культура. Інтеграція в мережеві спільноти кіберкультури і соціальні ефекти розвитку мережі Інтернет (М. Дері та ін.) Субкультури створені на теренах віртуального простору. Кіберпанки. Посткіберпанки. Хакери. Геймери. Інтерактивні субкультури (інтернет-мем, кіберберкут тощо). Віртуальний простір та його різновиди опосередкованого спілкування: блоги; форуми; чати; електронна комерція; віртуальні світи (twinity, Second lafe); електронні дошки оголошень (bbs); геотагінг (використання онлайн карт та систем глобального позиціонування для зв'язку віртуальних об'єктів з реальним світом) тощо. Концепція кіберкультури в працях дослідників (А.Крокера, М. Кастельса, Д. Харавей., Д.Белла). Правила та норми поведінки у віртуальному просторі, кіберетикет.

Тема 9. Психологія залежності та маніпуляції від кіберпростору. Психологія залежності від віртуальних мереж та кіберпространства. Віртуальна залежність та її типи. Залежність як психологічний феномен в дослідженнях А. Голдберга, Р.Девіса, К. Янга, Ш. Теркла. Інтернет-залежність підлітків і молоді (Ю.Вінтюк, В. Посохова, О.Головка, А.Бондар, Е.Мельник). Ігроманія. Віртуальний розважальний простір як проблеми молодіжного середовища. Інтернет-адикція. Девіантна поведінка у віртуальному просторі. Форми і види девіацій у віртуальному просторі. Залежність деструктивність, делінквентність в умовах віртуального простору. Маніпуляції у віртуальному просторі та засоби їх розпізнавання та уникнення. Основні ознаки маніпуляції: психологічний вплив, ставлення маніпулятора до іншої особи як до засобу досягнення власних цілей, прихований характер впливу. Забезпечення максимально можливого контролю над особою і максимально можливого використання особистістю як знаряддя маніпулятора. Психологічні техніки та прийоми протистояння маніпулятивним впливам. Кібербулінг і його типи. Використання особистої інформації, анонімні погрози, переслідування, гепіслеїнг, тролінг, флеймінг. Психологічні портрети учасників кібербулінгу: агресор, потенційна жертва, спостерігач. Психологічні способи протидії деструктивним впливам. Критичне мислення, самодостатність, рефлексія як основа формування навичок протистояння особистості деструктивним впливам в інформаційному просторі.

Тема 10. Професійна діяльність у кіберпросторі. Сучасний професійний простір і віртуальність. Законодавче регулювання віртуальної діяльності. Види професійної діяльності у віртуальному просторі: фріланс, блогерство, копірайтинг, рерайтинг, онлайн-навчання, інтернет-продажі, інтернет-маркетинг. Особливості створення власної інтернет-сторінки, ведення сторінки в соціальних мережах. Правила залучення та утримання клієнтів. Контроль та самоконтроль діяльності. Вольова регуляція діяльності. Зміна праці та відпочинку. Тривалість робочого часу. Протидія професійному та емоційному вигоранню. Застосування інноваційних технологій у діяльності психолога. Самопрезентація психолога у віртуальному просторі. Інтерактивні технології психодіагностики. Психологічне консультування онлайн, через засоби відеозв'язку, соціальні мережі та за допомогою месенджерів. Ведення власної інтернет-сторінки в соціальній мережі. Переваги та недоліки професійної діяльності у віртуальному просторі.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістовних модулів і тем	Кількість годин			
	усього	л	п	сам. р.
Модуль 1. Кіберпсихологія та інформаційно-комунікаційні технології в медичній практиці				

Змістовний модуль 1. Теоретичні засади кіберпсихології та інформаційно-комунікаційних технологій в медичній практиці				
Основи кіберпсихології у медичній практиці	10	2	2	6
Методи дослідження у кіберпсихології.	8	-	2	6
Інформаційно-психологічна та кібербезпека.	8	-	2	6
Еволюція засобів людино-комп'ютерної взаємодії	10	2	2	6
Психологія сприйняття інформації у кіберпросторі.	8	-	2	6
Соціалізація особистості у кіберпросторі	10	2	2	6
Психологія спілкування у кіберпросторі	8	-	2	6
Кіберкультура віртуального простору	10	2	2	6
Психологія залежності та маніпуляції від кіберпростору.	10	2	2	6
Професійна діяльність у кіберпросторі	8	-	2	6
Всього	90	10	20	60

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ п.п	Тема	Кількість годин
1.	Основи кіберпсихології у медичній практиці	2
2.	Еволюція засобів людино-комп'ютерної взаємодії	2
3.	Соціалізація особистості у кіберпросторі	2
4.	Кіберкультура віртуального простору	2
5.	Психологія залежності та маніпуляції від кіберпростору.	2
	ВСЬОГО	10

6. Згідно з навчальним планом семінарські заняття не передбачаються.

7. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ

№ п.п	Тема	Кількість годин
1.	Основи кіберпсихології у медичній практиці	2
2.	Методи дослідження у кіберпсихології.	2
3.	Інформаційно-психологічна та кібербезпека.	2
4.	Еволюція засобів людино-комп'ютерної взаємодії	2
5.	Психологія сприйняття інформації у кіберпросторі.	2
6.	Соціалізація особистості у кіберпросторі	2
7.	Психологія спілкування у кіберпросторі	2
8.	Кіберкультура віртуального простору	2
9.	Психологія залежності та маніпуляції від кіберпростору.	2
10.	Професійна діяльність у кіберпросторі	2
	Всього	20

8. Згідно з навчальним планом лабораторні заняття не передбачаються.

9. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ (ІНДИВІДУАЛЬНОЇ) РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ

№ п.п	Тема	Кількість годин
1.	Основи кіберпсихології у медичній практиці	6
2.	Методи дослідження у кіберпсихології.	6
3.	Інформаційно-психологічна та кібербезпека.	6
4.	Еволюція засобів людино-комп'ютерної взаємодії	6
5.	Психологія сприйняття інформації у кіберпросторі.	6
6.	Соціалізація особистості у кіберпросторі	6
7.	Психологія спілкування у кіберпросторі	6
8.	Кіберкультура віртуального простору	6
9.	Психологія залежності та маніпуляції від кіберпростору.	6
10.	Професійна діяльність у кіберпросторі	6
	Всього	60

10. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (далі - ІНДЗ) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни. На індивідуальну роботу відводяться бали з поточного контролю за рішенням кафедри. Бали за індивідуальні завдання нараховуються студентові за різні види індивідуальних завдань і додаються до суми балів, набраних студентом на заняттях під час поточної навчальної діяльності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Вид ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ - підготовка повідомлення або написання реферату на основі опрацювання першоджерел на одну із запропонованих завдань:

1. Створіть інтерактивний кейс, який демонструє використання кіберпсихологічних підходів у лікуванні конкретних психічних розладів. Завдання має включати сценарії, діалоги з пацієнтами та можливі рішення.
2. Проведіть аналіз впливу соціальних мереж на психологічний стан медичних працівників. Створіть презентацію або відеоролик, який описує знахідки та рекомендації щодо корекції цього впливу.
3. Розробіть концептуальний проект застосування віртуальної реальності у лікуванні фобій або анкіозних розладів. Описуйте, які сценарії віртуальної реальності можуть бути корисні, та обґрунтуйте їхню ефективність.
4. Створіть настільну гру або квест, де учасники мають розв'язати етичні дилеми, що виникають при використанні цифрових технологій у психологічній практиці. Включіть сценарії, які потребують аналізу та прийняття рішень.
5. Створіть серію симуляційних вправ, що дозволяють медичним фахівцям відпрацьовувати комунікаційні навички в онлайн-форматі з пацієнтами, що мають різноманітні психологічні потреби.
6. Проведіть емпіричне дослідження, що аналізує вплив медіа (відеоігри, фільми, соціальні мережі) на психічний стан. Зберіть дані, проаналізуйте результати та представте звіт із висновками.

11. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання дисципліни застосовуються різні методи навчання:

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

1) За джерелом інформації: а) словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція-пресконференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), пояснення, розповідь, бесіда;

б) наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація;

в) практичні: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні;

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі;

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою й інтернет-ресурсами; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; інтерактивні методи навчання, створення ситуацій пізнавальної новизни та зацікавленості.

12. МЕТОДИ І ФОРМИ КОНТРОЛЮ, РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ, ОЦІНЮВАННЯ

Форма кінцевого контролю – **диференційний залік (ДЗ)** передбачає визначення рівня сформованих знань і навичок. Його проводять по завершенню вивчення дисципліни. Він включає контроль теоретичної та практичної підготовки. До кінцевого контролю з дисципліни допускаються студенти за умови **відвідування не менше ніж 75% навчальних аудиторних занять (лекцій, практичних занять)** із всією накопиченою сумою балів впродовж вивчення дисципліни **«Кіберпсихологія та інформаційно-комунікаційні технології в медичній практиці»**. У випадку, якщо студент відвідав **менше, ніж 75%** (пропусків у студента **більше 25% занять**) навчальних аудиторних занять, то він вважається таким, який не виконав навчальну програму й навчальний план з дисципліни, а отож має право повторно вивчати дисципліну.

Форма проведення (ДЗ) визначається навчальною робочою програмою з дисципліни. При встановленні оцінки за дисципліну враховують накопичену студентом кількість балів за поточне навчання. Допуском до складання (ДЗ) є **75% відвідування навчальних аудиторних занять**, в тому числі і лекцій. Студент складає ДЗ з **тією кількістю балів**, яку він накопичив впродовж **поточного навчання**. Форма проведення ДЗ та вид завдань визначаються навчальною (робочою) програмою з дисципліни та регламентом кафедри. Зарахування кредиту за вивчену дисципліну здійснюється при умові накопичення загальної кількості отриманих студентом балів, що має бути не меншою за мінімальну, яка визначена робочою навчальною програмою з дисципліни і відповідає мінімальному **значенню оцінки Е**, а отже, **складає не менш ніж 111 балів**. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент з дисципліни за поточну навчальну діяльність – **200 балів** за шкалою ECTS.

Оцінювання результатів складання ДЗ здійснюється за 200 бальною системою контролю знань, прийнятого в університеті та національною шкалою і відображаються у відповідних відомостях.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми модуля студенту виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою та за 200-бальною шкалою з використанням прийнятих та затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни

Оцінювання знань із дисципліни проводять за відповідною шкалою:

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
170-200	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
155-169	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
140-154		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
125-139	Задовільно	D	Задовільно (непогане, але зі значною кількістю недоліків)
111-124		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
60-110	Незадовільно	Fx	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-59		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою програми для вивчення теми. Студент повинен отримати **оцінку з кожної теми**. Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали залежно від кількості тем у модулі. Вага кожної теми у межах одного модуля в балах має бути однаковою, і визначатися кількістю тем у модулі. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної та практичної підготовки. Самостійну роботу студентів оцінюють під час поточного контролю на практичному занятті.

Номер модуля кількість навчальних годин/кількість кредитів ECTS	Кількість змістових модулів в їх номери	Кількість оцінюваних практичних занять	Конвертація у бали традиційних оцінок					Мінімальна кількість балів
			Традиційні оцінки				Бали за виконання індивідуального завдання	
			"5"	"4"	"3"	"2"		
Модуль 1 90\3.0	1	10	19	15	11	0	10	111

Загальне оцінювання модуля дисципліни.

Поточна успішність максимальна – 200 б. Тем практичних занять – 10	Диф.залік (ДЗ)
Змістовий модуль 1 –10 тем 1 тема – 19 балів. Разом –190 балів. Індивідуальна робота 10 балів	Диф.залік
РАЗОМ сума балів	200

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчально-методичний комплекс вивчення дисципліни, робоча програма навчальної дисципліни, програма навчальної дисципліни, ілюстративні матеріали. Мультимедійний лекційний матеріал, опорні конспекти практичних занять, рекомендована література.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ТА ЗАВДАНЬ ДЛЯ ПОТОЧНОГО І ПРОМІЖНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ

1. Психологічні особливості сприйняття інформації в віртуальному просторі.
2. Методи підвищення ефективності віртуального спілкування.
3. Психологія сприйняття інформації в віртуальному просторі: мультимедійність, гіпертекстовість, читання «по діагоналі».
4. Психологія інтернет-пошуку (SEO) і більш ефективна дистрибуція журналістських текстів користувачам Мережі.
5. Інформаційна залежність як ознака сучасного суспільства.
6. Поняття інформаційного голоду.
7. Особливості соціальної організації та групової динаміки в кіберпросторі.
8. Перепони віртуального спілкування.
9. Показники кіберсоціалізації.
10. Субкультури створені на теренах віртуального простору.
11. Кіберпанки. Посткіберпанки. Хакери. Геймери.
12. Інтерактивні субкультури (інтернет-мем, кіберберкут, релізна група тощо).
13. Віртуальний простір та його різновиди опосередкованого спілкування: блогінг; форуми; чати; електронна комерція; віртуальні світи (twinity, Second life); електронні дошки оголошень(bbs); геотагінг (використання онлайн карт та систем глобального позиціонування для зв'язку віртуальних об'єктів з реальним світом) тощо.
14. Поняття віртуального простору простору.
15. Поняття інформації, її види, форми та властивості.
16. Поняття кіберсоціалізації, основні підходи до її визначення.
17. Поняття мережевого суспільства.
18. Соціальні мережі як провідний вид віртуального спілкування особистості.
19. Вплив віртуального спілкування в соціальних мережах на розвиток особистості.
20. Віртуальна взаємодія. Психічний вплив групової віртуальної взаємодії на особистість.
21. Професійна та комерційна діяльність в соціальних мережах.
22. Психологічні особливості взаємодії людини з штучним інтелектом.
23. Психологічні особливості міжособистісної взаємодії в соціальних мережах.
24. Психологічні портрети користувачів соціальних мереж, їх класифікація, мотиви.
25. Маніпуляції у віртуальному просторі та засоби їх розпізнавання та уникнення.
26. Основні ознаки маніпуляції: психологічний вплив, ставлення маніпулятора до іншої особи як до засобу досягнення власних цілей, прихований характер впливу.
27. Забезпечення максимально можливого контролю над особою і максимально можливого використання людини як знаряддя маніпулятора.
28. Психологічні техніки та прийоми протистояння маніпулятивним впливам.
29. Кібербулінг і його типи.
30. Використання особистої інформації, анонімні погрози, переслідування, гепіслепінг, тролінг, флеймінг.
31. Психологічні портрети учасників кібербулінгу: агресор, потенційна жертва, спостерігач.
32. Психологія інтернет-пошуку.
33. Психологія сприйняття інформації в мережі.
34. Роль соціальних мереж в маніпулюванні масовою свідомістю.
35. Кібербезпека.
36. Система кібербезпеки України.

37. Правове регулювання.
38. Інформаційно-психологічна та віртуальна безпека.
39. Кібербезпека та захист ресурсів (інформація, комп'ютери, сервери, підприємства, приватні особи).
40. Захист даних на етапі їх обміну та збереження (контроль доступу, навчання, аудит та оцінка ризиків, тестування, управління та безпека авторизації).
41. Уразливі сфери діяльності (авіація, захист комп'ютера).
42. Форми віртуального спілкування.
43. Класифікація методів віртуальної психології.
44. Характеристика загальних методів наукового дослідження.
45. Характеристика спеціальних методів наукового дослідження.
46. Аналітичні спостереження та експертні заключення.
47. Побудова експерименту та етапи його реалізації.
48. Характеристика соціалізації в кіберпросторі різних поколінь.
49. Характеристика соціальних мереж.
50. Визначення понять «кіберадикція», «інтернет-адикція», «кіберзалежність», «інтернет-залежність».
51. Сучасний професійний простір і віртуальність.
52. Законодавче регулювання віртуальної діяльності.
53. Види професійної діяльності у віртуальному просторі: фріланс, блогерство, копірайтинг, рерайтинг, онлайн-навчання, інтернет-продажі, інтернет-маркетинг.
54. Особливості створення власної інтернет-сторінки, ведення сторінки в соціальних мережах.
55. Правила залучення та утримання клієнтів.
56. Контроль та самоконтроль діяльності.
57. Вольова регуляція діяльності. Зміна праці та відпочинку. Тривалість робочого часу.
58. Протидія професійному та емоційному вигоранню.
59. Застосування інноваційних технологій у діяльності психолога.
60. Самопрезентація психолога у віртуальному просторі.
61. Інтерактивні технології психодіагностики.
62. Психологічне консультування онлайн, через засоби відеозв'язку, соціальні мережі та за допомогою месенджерів.
63. Діагностика патогенних ефектів віртуального простору.
64. Інтернет-субкультури.
65. Наслідки патогенного впливу віртуального простору на особистість та організм людини.
66. Онлайн психологічне консультування.
67. Основні види професійної діяльності у віртуальному просторі.
68. Особливості самопрезентації психолога онлайн як професіонала.
69. Правила та норми поведінки в мережі, кібер-етикет.
70. Протидія професійному та емоційному вигоранню в Мережі.
71. Професійно важливі якості особистості для роботи в Мережі.
72. Віртуальна діяльність медичного психолога.
73. Передумови виникнення віртуальної психології та кіберпсихології як науки.
74. Взаємозв'язок психології віртуального простору з іншими науками.
75. Культурно-істрична теорія Л.С. Виготського та віртуальна психологія.
76. Віртуальна реальність та метафори О.О.Ухтомського
77. Віртуальна і розмовна лексика: досвід порівняльного аналізу.
78. Вплив комп'ютерних технологій на психологічне здоров'я особистості.
79. Особливості впливу Інтернету на психологічні особливості особистості дітей і підлітків.
80. Особливості переговорного процесу в Інтернеті.
81. Особливості формування ідентичності особистості у користувачів соціальних мереж.

82. Причини та наслідки ігрової залежності.
83. Проблеми довіри в інтернет-комунікації.
84. Психологічна допомога при різних видах кіберадикцій.
85. Психологічний аналіз "Я" реального і "Я" віртуального.
86. Психологічні особливості інтернет-користувача.
87. Психологічні особливості спілкування в соціальних мережах.
88. Самопрезентація в соціальних мережах.
89. Соціокультурні та особистісні аспекти формування інтернет-залежності.
90. Спілкування в Інтернет, психологічні проблеми віртуального спілкування.
91. Цифрова компетентність особистості.

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Варіативність соціалізації особистості в умовах сучасного інформаційного суспільства : монографія / авт. колектив: Н.М.Токарева, А.В.Шамне, О.О.Халік та ін.; ред. Н.М.Токаревої. Київ: ТОВ НВП «Інтерсервіс», 2017. 220 с.
2. Махній М.М. Мережеве суспільство: кіберпсихологічний путівник. Київ: Academia.edu, 2018. 176 с.
3. Немеш О. М. Віртуальна діяльність особистості: структура та динаміка психологічного аналізу: монографія К. : Слово, 2017.

Додаткова література:

1. Субашкевич І. Р. Формування ціннісно-сислової сфери студентів педагогічних спеціальностей медіапсихологічними технологіями : [практ. посіб.] / Ірина Романівна Субашкевич. – Львів : Растр-7, 2019. – 59 с.
2. Варіативність соціалізації особистості в умовах сучасного інформаційного суспільства : монографія / авт. колектив : Н. М. Токарева, А. В. Шамне, О. О. Халік та ін.; ред. Н. М.Токаревої. Київ : ТОВ НВП «Інтерсервіс», 2017. 220 с.
3. Гумінський, Р. В. Методи і засоби виявлення інформаційних загроз віртуальних спільнот в Інтернет середовищі соціальних мереж: автореф. дис. ... канд. техн. наук : спец. 21.05.01 «Інформаційна безпека держави» / Гумінський Руслан Вікторович; Нац. авіац. ун-т. – Київ, 2018. – 20 с.
4. Зінченко, О. В. Розвиток поняттєвого мислення підлітків у процесі інтернет-спілкування : автореферат... канд. психол. наук, спец. 19.00.07 - пед. та вік. психологія / Зінченко О. В. К. : Ін-т психології ім. Г.С. Костюка, 2016. – 23 с.
5. Ярченко, Ю. В. Інтернет-залежність молоді як соціальна проблема / Ю. В. Ярченко, А. Дрюк // Вісник Приазовського державного технічного університету = Reporter of the Priazovskyi State Technical University : зб. наук. праць / ДВНЗ «ПДТУ». – Маріуполь, 2019. – Вип. 3. – С. 75–81.
6. Attrill-Smith A., Fullwood C., Keep M., & Kuss D. J. (Eds.). The Oxford handbook of cyberpsychology. Oxford University Press, 2019. 720 p.
7. Harley D. Digital wellbeing: Making sense of digital dependency. Mindfulness in a digital world. Cham: Springer International Publishing, 2022, 1-23.
8. Parsons, Thomas D. Ethical challenges in digital psychology and cyberpsychology. Cambridge University Press, 2019. 255 p.
9. Wiederhold, B. K. The Virtual Patient and You: How AI Can Enhance Both Sides of the Therapeutic Relationship. Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking, 2023.

15. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. <http://psylib.org.ua/books/andrg01/txt05.htm>
2. <http://svyato.su/9-что-такое-neverbalnaya-kommunikaciya.html>
3. <http://lifeglobe.net/blogs/details?id=479>
4. http://soznaniye.at.ua/publ/teoriya_lzhi/raspoznavanie_vranja_chast_1/2-1-0-4
5. Сайт : <http://pidruchniki.com/>